

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 139/08-37

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 3. septembra 2008 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Jána Lubyho o sťažnosti T. L., B., zastúpeného advokátom JUDr. B. J., B., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Poprad vo veci vedenej pod sp. zn. 6 T 24/2008 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo T. L. na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a právo na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Poprad vo veci vedenej pod sp. zn. 6 T 24/2008 tým, že urýchlene nerozhodol o jeho žiadosti o prepustenie z väzby zo 14. marca 2008 p o r u š e n é b o l o .

2. Okresný súd Poprad je povinný uhradiť T. L. trovy právneho zastúpenia v sume 10 098 Sk (slovom desaťtisícdeväťdesiatosem slovenských korún) na účet jeho právneho zástupcu JUDr. B. J., B., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. Vo zvyšnej časti sťažnosti nevyhovuje.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 1. apríla 2008 doručená sťažnosť T. L., (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. B. J., B., v ktorej namieta porušenie svojho základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Poprad (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 6 T 24/2008 tým, že ho po uplynutí lehoty väzby dňom 14. marca 2008 o 8.50 h. neprepustil z väzby na slobodu, napriek tomu, že neexistovalo súdne rozhodnutie o ďalšom trvaní väzby, ani urýchlene nerozhodol o jeho žiadosti o prepustenie z väzby, ktorú podal 14. marca 2008.

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ je trestne stíhaný za zločin podvodu podľa § 221 ods. 1 a 3 písm. a) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“) v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Trestného zákona a za prečin falšovania a pozmeňovania verejnej listiny, úradnej pečate, úradnej uzávery, úradného znaku a úradnej značky podľa § 352 ods. 1 Trestného zákona.

Uznesením okresného súdu sp. zn. Tp 140/07 zo 17. júna 2007 bol sťažovateľ vzatý do väzby z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. a) a c) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) s tým, že lehota väzby začala plynúť 14. júna 2007 o 8.50 h. Okresný súd uznesením č. k.

0 Tp 140/2007 140 z 26. novembra 2007 predĺžil lehotu trvania väzby sťažovateľa do 14. marca 2008. Krajský súd v Prešove (ďalej len „krajský súd“) sťažnosť sťažovateľa proti uzneseniu zamietol.

Uznesením č. k. 0 Tp 140/2007-207 z 8. februára 2008 okresný súd zamietol žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby, ako aj návrh Okresnej prokuratúry Poprad (ďalej len „okresná prokuratúra“) na predĺženie lehoty trvania väzby sťažovateľa do 14. septembra 2008. Krajský súd uznesením č. k. 8 Tpo 1002/08-260 z 5. marca 2008 zamietol sťažnosť prokurátora, ako aj sťažnosť sťažovateľa proti rozhodnutiu okresného súdu a písomný sľub sťažovateľa neprijal. Sťažovateľ je toho názoru, že lehota trvania jeho väzby uplynula 14. marca 2008 o 8.50 h.

Prokurátorka okresnej prokuratúry podala 13. marca 2008 okresnému súdu obžalobu na sťažovateľa.

Pretože okresný súd 14. marca 2008 neprepustil sťažovateľa z väzby na slobodu napriek tomu, že neexistovalo súdne rozhodnutie o ďalšom trvaní jeho väzby, sťažovateľ podal žiadosť o urýchlené prepustenie z väzby. Na jeho žiadosť odpovedal predseda senátu okresného súdu listom sp. zn. 6 T 24/08 (sťažovateľ vo svojej sťažnosti uviedol nesprávne sp. zn. 4 T24/08, pozn.) zo 17. marca 2008, v ktorom ho informoval, že o ďalšom trvaní väzby stačí rozhodnúť na predbežnom prerokovaní obžaloby. O žiadosti sťažovateľa však nerozhodol formou uznesenia tak, ako to predpisuje Trestný poriadok.

Na základe uvedeného sťažovateľ žiada, aby ústavný súd o jeho sťažnosti takto rozhodol:

„Okresný súd v Poprade postupom, že neprepustil sťažovateľa T. L. uplynutím lehoty trvania väzby dňom 14. 03. 2008 o 08.50 hod., porušil základné právo sťažovateľa T. L. zaručené v čl. 17 ods. 1 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a právo zaručené v čl. 5 ods. 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Okresný súd v Poprade postupom, že urýchlene nerozhodol o žiadosti sťažovateľa T. L. o urýchlene prepustenie z väzby zo dňa 14. 03. 2008 a vydal len informatívny „paakt“ zo

dňa 17. 03. 2008, v ktorom informuje sťažovateľa o nepotrebnosti urýchleného rozhodovania o ďalšom trvaní väzby, porušil základné právo sťažovateľa T. .L. zaručené v čl. 17 ods. 1 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a právo zaručené v čl. 5 ods. 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Okresnému súdu v Poprade sa prikazuje, aby T. L. prepustil bez zbytočného odkladu z väzby na slobodu.

Okresný súd v Poprade je povinný sťažovateľovi zaplatiť finančné zadostučinenie vo výške 500.000,- Sk a trovy konania. “.

Ústavný súd sťažnosť predbežne prerokoval a uznesením č. k. IV. ÚS 139/08-16 zo 17. apríla 2008 ju prijal na ďalšie konanie. Po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd vyzval právneho zástupcu sťažovateľa a predsedu okresného súdu, aby sa vyjadrili, či trvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie. Predsedu okresného súdu ústavný súd zároveň vyzval, aby sa vyjadril k sťažnosti. Právny zástupca sťažovateľa a predseda okresného súdu oznámili, že netrvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie, a preto ústavný súd v súlade s § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil od ústneho pojednávania, pretože od neho nebolo možné očakávať ďalšie objasnenie veci.

Predseda okresného súdu vo vyjadrení sp. zn. 4 ÚS/2008 z 15. mája 2008 rekapituloval rozhodnutia o väzbe sťažovateľa a navrhol, aby ústavný súd sťažnosti nevyhovел z týchto dôvodov:

„Je nepochybné, že v zmysle čl. 17 ods. 5 Ústavy, resp. čl. 5 ods. 1 Dohovoru, nemôže byť titulom pre držanie obvineného vo väzbe, ktorá znamená obmedzenie osobnej slobody takéhoto jednotlivca len skutočnosť, že bola podaná obžaloba bez toho, aby o ďalšom jej trvaní nerozhodoval súd. Uvedená ústavná zásada má svoje odzrkadlenie v ustanovení § 244 ods. 5) Tr. poriadku, keď súd v rámci predbežného prejednávania obžaloby je povinný vo väzobnej veci v rámci tohto konania vždy rozhodnúť o ďalšom trvaní väzby. Podobná právna úprava bola obsiahnutá aj v predchádzajúcom procesnom

predpise (Zák. č. 141/1961 Zb. - Tr. poriadok). Tak ako predchádzajúci tr. poriadok, ani súčasný účinný procesný predpis (Zák. č. 301/2005 Z.z. - Trestný poriadok) vo vzťahu k tomuto ústavou a dohovorom garantovanému základnému právu na osobnú slobodu nezohľadňuje dostatočne viaceré rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky vydaných k tejto otázke a preto v prípade, pokiaľ by k predbežnému prejednaní obžaloby nedošlo včas (pred uplynutím lehoty väzby, po ktorú bola väzba v prípravnom konaní naposledy predĺžená), je potrebné aby súd konajúci vo veci samej rozhodol o ďalšom trvaní väzby aj pred vykonaním samotného predbežného prejednania obžaloby. Podľa názoru súdu v takýchto prípadoch o ďalšom trvaní väzby je možné rozhodnúť na základe postupu podľa § 79 ods. 2) Tr. poriadku, ktorý ukladá tomuto povinnosť skúmať v každom období trestného stíhania, či dôvody väzby trvajú, alebo či sa zmenili, resp. postupom podľa § 79 ods. 3) Tr. poriadku, v prípade podanej žiadosti o prepustenie obvineného z väzby na slobodu. Všetky formy rozhodovania o ďalšom trvaní väzby po podaní obžaloby, vzhľadom na skutočnosť, že v danom prípade sa jedná o senátnu vec, predpokladajú rozhodnutie v senáte formou uznesenia proti ktorému je prípustná sťažnosť, ktorá v súlade s ustanovením § 83 ods. 3) Tr. poriadku nemá odkladný účinok. Obžaloba v danej trestnej veci napadla na súd dňa 13. 3. 2008, pričom lehota väzby v prípravnom konaní bola predĺžená do 14. 3. 2008. Skutočnosť, že súd konajúci vo veci samej nerozhodol o ďalšom trvaní väzby do času kým neuplynula lehota väzby v prípravnom konaní po ktorú bola väzba predĺžená, t.j. do 14. 3. 2008, podľa sťažovateľa zakladá porušenie jeho základného práva na osobnú slobodu v súlade s citovanými článkami ústavy a dohovoru a je potrebné pripustiť, že nečinnosť súdu v tomto smere by znamenala zásah do tohto garantovaného základného práva.

Vyššie uvádzané ústavné požiadavky garantujúce základné právo obvineného na osobnú slobodu boli súdu dostatočne známe v čase podania obžaloby a na skutočnosť, že súd o ďalšom trvaní väzby sťažovateľa, napriek veľmi krátkemu časovému obdobiu od podania obžaloby do uplynutia väzby nerozhodol, nemala vplyv časová otázka, ale iná objektívna príčina, ktorá bránila súdu včas vydať potrebné uznesenie o ponechaní, či neponechaní sťažovateľa vo väzbe po 14. marci 2008. Uvedenou objektívnou prekážkou bola skutočnosť, že sťažovateľ ešte v prípravnom konaní namietal všetkých sudcov

Okresného súdu Poprad a domáhal sa odňatia jeho trestnej veci tomuto súdu a jej prikázaniu inému súdu v mieste jeho trvalého bydliska. Sťažovateľ vo svojich podaniach, ktorými namietal všetkých sudcov tunajšieho súdu konkretizoval predovšetkým tých sudcov, ktorí rozhodovali o týkajúcich sa úkonoch v prípravnom konaní, vrátane predsedu senátu Mgr. P. R., ktorému vec napadla po podaní obžaloby. Podľa § 31 ods. 4) Tr. poriadku, druhá veta, úkon ktorý vykonala vylúčená osoba, nemôže byť podkladom na rozhodnutie v trestnom konaní s výnimkou neodkladného, alebo neopakovateľného úkonu. Definícia takýchto úkonov je vymedzená v ustanovení § 10 Tr. poriadku, pričom podľa ods. 16 neodkladný úkon je taký úkon, ktorého vykonanie vzhľadom na nebezpečenstvo zmarenia alebo zničenia neznesie z hľadiska účelu trestného konania odklad na čas, kým sa začne trestné stíhanie. Podľa ods. 17 neopakovateľný úkon, je taký úkon, ktorý v ďalšom konaní už nemožno vykonať. Z hľadiska definície neodkladného, resp. neopakovateľného úkonu, tak ako táto je vyjadrená v Trestnom poriadku, rozhodnutie súdu o ďalšom trvaní väzby obvineného nemožno považovať ani za neodkladný, ani za neopakovateľný úkon. Vzhľadom na vzniknutú situáciu súd v súvislosti s ďalšími procesnými postupmi vo veci vychádzal z nálezu Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 2/05, ktorý deklaruje že realizácia jedného základného práva nemôže ísť na úkor iného základného práva, v danom prípade práva na nezaujatý a nestranný súd a práva na osobnú slobodu. Rovnováhu medzi požiadavkami vyplývajúcimi z práva na osobnú slobodu a z práva na nezaujatý a nestranný súd bolo možné dosiahnuť až na základe rozhodnutia, v danom prípade Najvyššieho súdu SR, ktorý rozhodoval o tom, či všetci sudcovia Okresného súdu Poprad sú, alebo nie sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania v danej trestnej veci. V danom prípade, vzhľadom na objektívnu nemožnosť rozhodovať súdom, ktorého všetci sudcovia, vrátane predsedu senátu ktorému vec bola pridelená, pretože títo boli namietaní, nebolo možné takúto rovnováhu zabezpečiť inými mechanizmami, napr. v rozvrhu práce, ktoré by umožňovali okamžitú nápravu, tak ako na to Ústavný súd SR poukázal napr. v ďalšom náleze vo veci I. ÚS 204/05. Až rozhodnutím Najvyššieho súdu SR zo dňa 27. 3. 2008. ktoré bolo Okresnému súdu Poprad doručené dňa 15. 4. 2008 a ktorým námietky obvineného smerujúce k predpojatosti všetkých sudcov tunajšieho súdu boli vyslovené za nedôvodné, bolo možné dosiahnuť ústavou požadovanú rovnováhu medzi požiadavkami vyplývajúcim z práva na osobnú slobodu a

z práva na nezaujatý a nestranný súd. Po doručení rozhodnutia Najvyššieho súdu SR zo dňa 27. 3. 2008 senát Okresného súdu Poprad, ešte v ten istý deň ako mu bol doručený spis, t. j. 15. 4. 2008, rozhodol o trvaní ďalších dôvodov väzby obvineného po podaní obžaloby. V prípade, pokiaľ by súd konajúci vo veci samej rozhodoval o ďalšom trvaní, či netrvaní väzby sťažovateľa ešte v deň podania obžaloby, t. j. 13. 3. 2008, resp. nasledujúci deň 14. 3. 2008, šlo by o rozhodnutie namietaného súdu a teda v danom prípade by bolo porušené právo obvineného na nezaujatý a nestranný súd, pričom platná právna úprava daná ustanovením § 31 ods. 4) Tr. poriadku jednoznačne neumožňuje takéto rozhodnutie vo veci vydať.

Postupy a úkony, ktoré Okresný súd Poprad vykonal v trestnej veci sťažovateľa, v žiadnom prípade nesmerovali k porušeniu niektorého z jeho základných práv, ale smerovali k tomu, aby obidva eventuálne dotknuté jeho základné práva, t.j. právo na osobnú slobodu a právo na nestranný a nezaujatý súd, boli vo vzájomnej rovnováhe v súlade s doposiaľ známymi nálezmi Ústavného súdu SR týkajúcich sa otázky ďalšieho trvania väzby po podaní obžaloby a preto navrhujeme sťažnosť sťažovateľa zamietnuť.

V súvislosti s vydaním nálezu vo vzťahu k vydaniu príkazu na okamžité prepustenie obvineného T. L. z väzby poukazujeme na to, že tento stav v súčasnosti už netrvá, obvinený bol prepustený na slobodu na základe rozhodnutia Krajského súdu v Prešove zo dňa 7. mája 2008.

Vo vzťahu k návrhu na vydanie nálezu v časti, v ktorej sťažovateľ požaduje zaplatiť mu finančné zadosťučinenie Okresným súdom Poprad vo výške 500.000,- Sk a trovy konania, poukazujeme na to, že súd vo veci nebol nečinný, naopak vykonával úkony a postupy smerujúce k zabezpečeniu rovnováhy medzi ústavnými požiadavkami na zákonné práva, ktoré by mohli byť u sťažovateľa dotknuté, obvinený sa v súčasnosti vo väzbe už nenachádza, pokiaľ sťažovateľ poukazuje na to, že sťažovateľ dostal vo väzbe mozgovú príhodu špecifikovanú v ambulantnej správe ako Dg.: I 64 (porážka), tak ako vyplýva z obsahu spisu, táto diagnóza v konečnom dôsledku potvrdená nebola, sťažovateľ podľa vyjadrení väzenských lekárov bol následne schopný ďalších úkonov trestného konania, pričom k vzniknutým zdravotným problémom obvineného došlo ešte v prípravnom konaní, bezprostredne pred úkonom oboznámenia sa s výsledkami vyšetrovania. Súdu

nie sú známe žiadne ďalšie zdravotné ťažkosti ku ktorým malo dôjsť na strane obvineného po podaní obžaloby.“

Právny zástupca sťažovateľa sa vyjadril k stanovisku okresného súdu podaním doručeným 3. júna 2008 a uviedol, že s názorom okresného súdu nesúhlasí z týchto dôvodov:

„1) Je pravdou, že sťažovateľ namietal zaujatosť sudcov Okresného súdu v Poprade a zároveň Krajského súdu v Prešove podaniami zo dňa 27. 11. 2007, 06. 11. 2007, 16. 12. 2007, 20. 01. 2008, 17. 01. 2008 a 15. 02. 2008. Táto skutočnosť sa konštatuje aj v uznesení Najvyššieho súdu SR zo dňa 29. 02. 2008, ktorý neodňal vec z rozhodovania Krajského súdu v Prešove. Je potrebné poukázať, že v odôvodnení tohto rozhodnutia Najvyšší súd SR uvádza skutočnosť týkajúcu sa namietania sudcov Okresného súdu v Poprade, avšak vo výroku uznesenia uviedol len to, že vec sa neodníma Krajskému súdu v Prešove (avšak nevysporiadal sa s otázkou odňatia veci Okresného súdu v Poprade). Bolo to zrejme z dôvodu, že Okresný súd v Poprade (príslušný sudca pre prípravné konanie) nepredložil vec Najvyššiemu súdu SR na rozhodnutie o odňatí veci, resp. Najvyšší súd SR opomenul vo výroku rozhodnúť aj o tejto otázke. Je však potrebné zdôrazniť, že o námietke zaujatosti posledne vznesenej sťažovateľom 15. 02. 2008 sa nadriadený súd zaoberal (ako to vyplýva z odôvodnenia uznesenia Najvyššieho súdu SR), avšak vo výroku o nej nerozhodol. V žiadnom prípade v tomto smere pochybenie na strane Okresného súdu v Poprade (možné nepredloženie veci sudcom pre prípravné konanie), resp. pochybenie na strane Najvyššieho súdu SR (opomenutie rozhodnúť výrokom o odňatí veci) nemôže byť na ťarchu sťažovateľa. Sťažovateľ totiž vzniesol poslednú námietku zaujatosti mesiac predtým než bola na súde podaná obžaloba (t.j. nie účelovo tesne pred uplynutím lehoty väzby v prípravnom konaní) a paradoxne sa o nej aj rozhodovalo nadriadeným súdom dňa 29. 02. 2008, ktorý sa však vo výroku nezaoberal otázkou odňatia veci Okresnému súdu v Poprade.

2) Aj keby o námietke zaujatosti (resp. návrhu na odňatie veci) rozhodnuté nebolo, nejde o takú skutočnosť, ktorá by bránila rozhodnúť súdu o ďalšom trvaní väzby. V zmysle § 32 ods. 3 TrP, ak vznesie námietku zaujatosti obvinený voči sudcovi, ktorý rozhoduje v senáte, rozhodne o nej tento senát. V zmysle § 32 ods. 4 TrP voči rozhodnutiu podľa § 32 ods. 3 TrP je prípustná sťažnosť, ktorá nebráni vykonaniu nariadeného úkonu trestného konania. Rozhodnutie o ďalšom trvaní väzby je možné považovať za úkon, ktorý by mal v

zmysle § 79 ods. 2 TrP v spojení s čl. 17 ods. 1 a 5 Ústavy SR a čl. 5 ods. 3 a 4 Dohovoru ex lege nariadiť konajúci súd tak, aby stihol rozhodnúť o väzbe predtým než uplynie lehota väzby, na ktorú bola naposledy sudcom pre prípravné konanie predĺžená. V tomto prípade mal senát rozhodnúť o zaujatosti, a v prípade, že by rozhodol, že je nezaujatý mal rozhodnúť o ďalšom trvaní väzby. V prípade, ak zaujatý by bol, rozhodol by iný senát určený rozvrhom práce (§ 32 ods. 1 TrP). Takýmto spôsobom však porušovateľ nepostupoval.

Pokiaľ by sme sa stotožnili s názorom porušovateľa, že nemohol rozhodnúť o ďalšom trvaní väzby z dôvodu, že sťažovateľ namietal zaujatosť všetkých sudcov Okresného súdu v Poprade, tak potom by to znamenalo, že vo všetkých väzobných veciach pri rozhodovaní o uvalení väzby, resp. predĺžení lehoty trvania väzby, by žiadny obvinený nemohol byť vzatý do väzby, resp. nemohla by mu byť predĺžená lehota väzby, ak by namietol zaujatosť všetkých sudcov konajúceho prvostupňového súdu. Takáto interpretácia sťažovateľa vedie k záveru ad absurdum. Aj z tohto dôvodu je argumentácia sťažovateľa o vyváženosti realizácie základného práva na nestranný súd a práva na osobnú slobodu účelová.

Je potrebné zdôrazniť, že o žiadosti obvineného zo dňa 14. 03. 2008 o prepustenie z väzby nerozhodol porušovateľ v súlade s Trestným poriadkom vo forme uznesenia, a to ani po 15. 04. 2008, kedy sa vec vrátila späť Okresnému súdu v Poprade po rozhodnutí Najvyšším súdom SR o odňatí veci. Z obsahu sťažnosti bolo pritom zrejmé, že obvinený sa domáha okamžitého prepustenia z väzby na slobodu (pričom vydal len uznesenie v zmysle § 79 ods. 2 TrP zo dňa 15. 04. 2008, v ktorom nerozhodol výrokom o žiadosti obvineného zo dňa 14. 03. 2008, a teda sa ani nevysporiadal s dôvodmi uvedenými v tejto sťažnosti). Uvedený postup považujeme za závažné porušenie procesných práv pri rozhodovaní o väzbe.

Na základe uvedeného nie je možné súhlasiť, že porušovateľ sa snažil realizovať základné právo na nestranný súd v rovnováhe s právom na osobnú slobodu (I. ÚS 2/05). K takémuto postupu by došlo ak by postupoval v súlade so zákonnou a ústavnou úpravou, čo však v danom prípade nebolo.

O zdravotných dôvodoch sťažovateľa mám k dispozícii správu, ktorú som poslal ÚS SR zo dňa 04. 03. 2008, v ktorej stanovil diagnózu neurológ. Porušovateľ svoje tvrdenia o stanovisku lekárov z väzenskej nemocnice nepodložil žiadnymi dôkazmi.“

II.

Z dokladov, ktoré ústavnému súdu predložili účastníci konania a zo spisu okresného súdu sp. zn. 6 T 24/2008 možno skutkový stav zhrnúť takto:

Väzba sťažovateľa bola naposledy v prípravnom konaní predĺžená do 14. marca 2008 uznesením okresného súdu sp. zn. 0 Tp 140/2007 z 26. novembra 2007 v spojení s uznesením krajského súdu sp. zn. 1 Tpo 36/07 zo 6. decembra 2007. Okresná prokuratúra návrhom zo 7. februára 2007 požiadala o predĺženie lehoty väzby sťažovateľa do 14. septembra 2008. Sudca pre prípravné konanie okresného súdu uznesením č. k. 0 Tp 140/2007-207 z 8. februára 2008 návrh okresnej prokuratúry zamietol s odôvodnením, že v rámci predĺženej lehoty väzby v prípravnom konaní boli vykonané všetky procesné úkony okrem konfrontácie sťažovateľa so svedkami M. J. a D. J. ml., s ktorými sa podľa vyjadrenia obhajcu bude sťažovateľ konfrontovať až na hlavnom pojednávaní, prípravné konanie sa nachádza v štádiu oboznamovania s výsledkami vyšetrovania a samotná skutočnosť, že pri oboznamovaní môže sťažovateľ navrhovať ďalšie dôkazy na svoju obhajobu, nezakladá dôvod na predĺženie lehoty väzby. Týmto uznesením okresný súd zamietol aj žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby.

Krajský súd pred rozhodnutím o sťažnostiach okresného prokurátora a sťažovateľa predložil Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) na rozhodnutie námietku predpojatosti, ktorú sťažovateľ vzniesol v podaní z 27. novembra 2007 proti všetkým sudcom okresného súdu a krajského súdu z dôvodu „*podozrenia z korupcie, klientelizmu a neodbornosti*“ a žiadal, aby bola vec delegovaná Okresnému súdu Bratislava II, v obvode ktorého má trvalý pobyt. Predloženie návrhu najvyššiemu súdu sťažovateľ urgoval podaniami zo 6. decembra 2007, 16. decembra 2007, 20. januára 2008, 17. januára 2008 a 15. februára 2008. Najvyšší súd uznesením sp. zn. 6 Ndt 1/2008 z 29. februára 2008 rozhodol podľa § 23 ods. 1 Trestného poriadku, že trestná vec sťažovateľa sa krajskému súdu neodníma, pretože z návrhu sťažovateľa ani z písomných

vyhlásení sudcov krajského súdu nevyplýva dôležitý dôvod na delegovanie veci mimo obvod krajského súdu, a nie je ani dôvod na vylúčenie členov konajúceho senátu, resp. niektorého z nich. Uznesenie bolo krajskému súdu doručené 4. marca 2008. Krajský súd uznesením č. k. 8 Tpo 1002/08-260 z 5. marca 2008 zamietol sťažnosť sťažovateľa aj sťažnosť okresného prokurátora proti uzneseniu okresného súdu a neprijal sťažovateľom ponúknutý sľub.

Prokurátor okresnej prokuratúry podal 13. marca 2008 obžalobu na sťažovateľa pre zločin podvodu podľa § 221 ods. 1 a 3 písm. a) Trestného zákona v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Trestného zákona a prečin falšovania a pozmeňovania verejnej listiny, úradnej pečate, úradnej uzávery, úradného znaku a úradnej značky podľa § 352 ods. 1 Trestného zákona. Obhajca sťažovateľa podal 14. marca 2008 žiadosť o urýchlené prepustenie sťažovateľa z väzby, v ktorej namietal porušenie práva na obhajobu tým, že bola podaná obžaloba napriek tomu, že obhajca nebol oboznámený s výsledkami vyšetrovania. S poukazom na rozhodnutia ústavného súdu a Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) obhajca namietal, že ďalšia väzba sťažovateľa je od 14. marca 2008 od 8.50 h. nezákonná a neústavná.

Okresný súd prípisom zo 14. marca 2008 predložil najvyššiemu súdu na rozhodnutie návrh sťažovateľa na odňatie a prikázanie veci z dôvodu namietanej predpojatosti všetkých sudcov okresného súdu, ktorý vyplýva z jeho podaní z 27. novembra 2007, 6. decembra 2007, 16. decembra 2007, 20. januára 2008, 17. januára 2008 a 15. februára 2008. Návrh na odňatie a prikázanie veci inému súdu podal aj predseda senátu okresného súdu, ktorý navrhol vec prikázať Okresnému súdu Bratislava I, ktorému bola 25. februára 2008 podaná obžaloba na sťažovateľa pre trestný čin vraždy v štádiu prípravy.

Najvyšší súd uznesením sp. zn. 5 Ndt 6/2008 z 27. marca 2008 rozhodol, že sudcovia okresného súdu nie sú vylúčení z vykonávania úkonov trestného konania vo veci sťažovateľa a jeho trestná vec sa okresnému súdu neodníma. V odôvodnení uznesenia najvyšší súd konštatoval, že okolnosť, že sudcovia okresného súdu konali a rozhodovali v rozpore s predstavami a subjektívnymi názormi sťažovateľa, nie je zákonným dôvodom

podľa § 31 ods. 1 Trestného poriadku na ich vylúčenie z vykonávania úkonov trestného konania. K návrhu predsedu senátu okresného súdu najvyšší súd uviedol, že v danom prípade je odňatie a prikázanie veci podľa § 23 Trestného poriadku vylúčené vzhľadom na to, že delegácia je prípustná len medzi súdmi tohto istého druhu a stupňa a v posudzovanej veci nejde o súdy toho istého druhu, keďže u každého z nich je daná iná vecná príslušnosť. Okresný súd je príslušný na konanie ako okresný súd podľa § 15 ods. 1 Trestného poriadku a Okresný súd Bratislava I je príslušný na konanie podľa § 16 ods. 1 Trestného poriadku ako okresný súd v sídle krajského súdu.

Rozhodnutie najvyššieho súdu bolo okresnému súdu doručené 15. apríla 2008. V ten istý deň okresný súd podľa § 79 ods. 2 Trestného poriadku rozhodol, že dôvody väzby u sťažovateľa trvajú aj po 14. marci 2008. V uznesení okresný súd uviedol, že o zákonnosti ďalšieho trvania väzby sťažovateľa nebolo možné rozhodnúť v čase od 13. marca 2008 do 14. marca 2008 z objektívnych dôvodov, a to pokiaľ sa nerozhodlo o návrhu sťažovateľa na odňatie a prikázanie veci, ktorý podal z dôvodu namietanej zaujatosti všetkých sudcov okresného súdu. Týmto postupom bola podľa názoru okresného súdu zabezpečená rovnováha medzi ústavnými požiadavkami vyplývajúcimi z práva na osobnú slobodu a z práva na nezaujatý a nestranný súd. Okresný súd sa pri rozhodovaní zaoberal aj podaním obhajcu sťažovateľa zo 14. marca 2008, a to v súvislosti s porušením práva na obhajobu, keď obhajca sťažovateľa namietal, že mu nebolo umožnené oboznámiť sa s výsledkami vyšetrovania. Okresný súd konštatoval, že obhajca sťažovateľa bol o termíne úkonu riadne upovedomený, svoju neúčast' na ňom len oznámil a nepožiadal o určenie náhradného termínu, a preto nebol toho názoru, že obžaloba bola podaná účelovo aj za cenu porušenia práv sťažovateľa na obhajobu a porušenia práv obhajcu len z toho dôvodu, aby ďalšie trestné stíhanie sťažovateľa bolo vedené väzobne.

Sťažovateľ podal prostredníctvom svojho obhajcu proti uzneseniu sťažnosť, v ktorej namietal aj neexistenciu súdneho rozhodnutia o ďalšom trvaní väzby sťažovateľa po 14. marci 2008. Krajský súd s poukazom na rozhodnutia ústavného súdu a zistenie, že do 14. marca 2008 nebolo okresným súdom rozhodnuté o ďalšom trvaní väzby sťažovateľa, dospel k záveru, že väzba sťažovateľa od 15. marca 2008 nemala zákonný podklad, a preto

uznesením sp. zn. 5 Tos 7/08 zo 7. mája 2008 zrušil napadnuté uznesenie okresného súdu a rozhodol podľa § 79 ods. 1 Trestného poriadku o prepustení sťažovateľa z väzby na slobodu.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 17 ods. 1 a 5 ústavy a práva podľa čl. 5 ods. 3 a 4 ústavy tým, že:

a) ho okresný súd od 14. marca 2008 od 8.50 h. ponechal vo väzbe napriek tomu, že nerozhodol o ďalšom trvaní jeho väzby,

b) okresný súd nerozhodol o jeho žiadosti o urýchlené prepustenie z väzby zo 14. marca 2008.

Podľa čl. 17 ods. 1 ústavy osobná sloboda sa zaručuje.

Podľa čl. 17 ods. 5 ústavy do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu.

Podľa čl. 5 ods. 3 dohovoru každý, kto je zatknutý alebo inak pozbavený slobody v súlade s ustanoveniami odseku 1 písm. c) tohto článku, musí byť ihneď predvedený pred sudcu alebo inú úradnú osobu splnomocnenú zákonom na výkon súdnej právomoci a má právo byť súdený v primeranej lehote alebo prepustený počas konania. Prepustenie sa môže podmieniť zárukou, že sa dotknutá osoba dostaví na pojednávanie.

Podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru každý, kto bol pozbavený slobody zatknutím alebo iným spôsobom, má právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd urýchlene rozhodol

o zákonnosti jeho pozbavenia slobody a nariadil prepustenie, ak je pozbavenie slobody nezákonné.

Podľa § 72 ods. 2 tretej vety Trestného poriadku o väzbe rozhoduje súd a v prípravnom konaní na návrh prokurátora sudca pre prípravné konanie.

Podľa § 76 ods. 5 Trestného poriadku súdu plynie lehota väzby ... od podania obžaloby ....

Podľa § 79 ods. 2 prvej vety Trestného poriadku policajt, prokurátor, sudca pre prípravné konanie a súd sú povinní skúmať v každom období trestného stíhania, či dôvody väzby trvajú, alebo či sa zmenili.

Podľa § 79 ods. 3 Trestného poriadku obvinený má právo kedykoľvek žiadať o prepustenie na slobodu. ... O takej žiadosti sa musí bez meškania rozhodnúť.

Podľa § 244 Trestného poriadku ak je obvinený vo väzbe, rozhodne súd pri predbežnom prejednaní obžaloby vždy aj o ďalšom trvaní väzby.

1. K porušeniu základného práva podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a práva podľa čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru ponechaním vo väzbe bez rozhodnutia súdu

Z čl. 17 ods. 5 ústavy vyplýva, že do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom. Ústava sama teda neustanovuje ani dôvody väzby, ani čas, na ktorý možno vziať do väzby, ale odkazuje v tomto smere na zákonnú úpravu. Príslušná zákonná úprava obsiahnutá predovšetkým v Trestnom poriadku je tak integrálnou súčasťou ústavnom rámci zaručenej osobnej slobody. Jej nerešpektovanie je zároveň v nerešpektovaním ústavy, a tým i porušením ňou zaručeného práva na osobnú slobodu (II. ÚS 55/98).

Ústavné záruky osobnej slobody jednotlivca sa však v prípade väzby len odkazom na zákonnú úpravu nevyčerpávajú. Z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že každé pozbavenie slobody musí byť „zákonné“, t. j. musí byť vykonané „v súlade s konaním ustanoveným zákonom“, a okrem toho každé opatrenie, ktorým je jednotlivец pozbavený slobody, musí byť zlučiteľné s účelom čl. 17 ústavy, ktorým je ochrana jednotlivca proti svojvôli (I. ÚS 165/02).

V súlade s doterajšou judikatúrou ústavného súdu vo vzťahu k čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy, resp. čl. 5 ods. 1 dohovoru nemôže byť titulom pre držanie vo väzbe znamenajúce obmedzenie osobnej slobody len skutočnosť, že bola podaná obžaloba, bez toho, aby sa o ďalšom trvaní väzby výslovne konajúcim súdom rozhodlo ešte predtým, než uplynie lehota, na ktorú bola väzba v prípravnom konaní naposledy predĺžená (I. ÚS 6/02, I. ÚS 217/05, III. ÚS 271/06, I. ÚS 187/07).

Ústavný súd citovaný právny názor opiera aj o judikatúru ESLP (Stasaitis c. Litva z 21. marca 2002, § 59 až § 61), podľa ktorej samotná skutočnosť, že vec bola postúpená súdu, nie je postačujúca na splnenie kritéria „zákonnosti“ väzby v zmysle čl. 5 ods. 1 dohovoru a nemôže bez príslušného súdneho rozhodnutia odôvodniť ďalšie trvanie väzby.

Väzba, ak má byť zákonná, musí sa vždy opierať o právoplatné rozhodnutie súdu. Pokiaľ súdna prax túto požiadavku nerešpektuje, nie je v súlade s čl. 17 ods. 5 ústavy a čl. 5 ods. 1 dohovoru (I. ÚS 204/05). V súvislosti s rozhodovaním o ďalšom trvaní väzby po podaní obžaloby ústavný súd vo veci sp. zn. II. ÚS 252/08 vyslovil, že neprávoplatné, ale predbežne vykonateľné uznesenie všeobecného súdu o väzbe spĺňa podmienku existencie rozhodnutia všeobecného súdu o trvaní väzby v zmysle čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a čl. 5 ods. 1 dohovoru.

Podstatou námietok sťažovateľa v tejto časti sťažnosti je tvrdenie, že „*okresný súd zadržáva sťažovateľa protiprávne vo väzbe naďalej aj po uplynutí lehoty trvania väzby, ktorá bola naposledy predĺžená do 14. 30 hod do 08.50 hod. Väzba od 14.03.2008 od 08.50*

hod. už nie je krytá žiadnym súdnym rozhodnutím.“. V čase podania sťažnosti ústavnému súdu o ďalšom trvaní väzby sťažovateľa nebolo rozhodnuté.

O ďalšom trvaní väzby sťažovateľa rozhodol okresný súd až uznesením z 15. apríla 2008. Toto uznesenie na podklade sťažnosti podanej sťažovateľom preskúmal krajský súd, ktorý dospel k záveru, že väzba sťažovateľa od 15. marca 2008 nemala zákonný podklad, uznesením sp. zn. 5 Tos 7/08 zo 7. mája 2008 zrušil uznesenie okresného súdu a rozhodol, že sťažovateľa ihneď prepúšťa z väzby na slobodu.

Právomoc ústavného súdu na konanie o sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je daná iba vtedy, ak rozhodovanie o namietanom porušení základných práv alebo slobôd nepatrí do právomoci iného súdu. Iný súd je každý súd, ktorý má všeobecnú právomoc podľa čl. 142 ods. 1 ústavy, a táto právomoc sa uplatňuje pri ochrane základného práva alebo slobody na zákonom základe vykonávajúcom ústavnú úpravu základných práv a slobôd. Iným súdom je preto celá sústava všeobecného súdnictva (III. ÚS 241/06).

Nie je len povinnosťou ústavného súdu ako súdneho orgánu ochrany ústavnosti dodržiavať vo svojej činnosti okrem iného medzinárodné zmluvy, ktorými je Slovenská republika viazaná, ale túto povinnosť majú aj všeobecné súdy ako primárni ochrancovia ústavnosti vrátane povinnosti rešpektovať dohovor pri preskúmaní zákonnosti väzby (III. ÚS 319/06).

Ochranu právam, ktorých porušenie sťažovateľ namieta v konaní pred ústavným súdom, poskytol sťažovateľovi krajský súd. Ak bola náprava vo veci sťažovateľa vykonaná v rámci všeobecného súdnictva, ústavný súd v zásade nemôže vysloviť porušenie označených práv sťažovateľa (I. ÚS 191/06).

Rozhodnutie o ďalšom trvaní väzby po podaní obžaloby patrilo do právomoci okresného súdu. Proti rozhodnutiu okresného súdu bola prípustná sťažnosť, o ktorej rozhodoval všeobecný súd vyššieho stupňa. Z uvedených dôvodov ústavný súd sťažnosti sťažovateľa v tejto časti nevyhovel.

2. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a práva podľa čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru nerozhodnutím o žiadosti o prepustenie z väzby

Sťažovateľ s poukazom na rozhodnutia ústavného súdu a ESĽP v obdobných veciach podal prostredníctvom svojho obhajcu 14. marca 2008 okresnému súdu žiadosť o prepustenie z väzby. V čase podania sťažnosti nebolo o jeho žiadosti okresným súdom rozhodnuté, a preto sťažovateľ namieta aj porušenie svojho práva na urýchlené rozhodnutie o zákonnosti ďalšieho trvania väzby zaručeného čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a čl. 5 ods. 4 dohovoru. Vo vyjadrení k stanovisku okresného súdu z 28. mája 2008 právny zástupca sťažovateľa doplnil, že o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby zo 14. marca 2008 okresný súd nerozhodol ani 15. apríla 2008, pretože vydal len uznesenie podľa § 79 ods. 2 Trestného poriadku.

Účelom čl. 5 ods. 4 dohovoru je zabezpečiť zatknutým alebo inak slobody pozbaveným osobám právo na súdnu previerku zákonnosti opatrenia, ktorým boli pozbavené slobody (III. ÚS 276/03). Súd rozhodujúci na podnet dotknutej osoby o zákonnosti jej väzby sa musí zaoberať rozhodnými námietkami, ktoré vzniesla proti zákonnosti väzby (III. ÚS 7/00).

Článok 5 ods. 4 dohovoru tým, že osobám pozbaveným slobody zaručuje právo iniciovať konanie, v ktorom môžu spochybníť zákonnosť pozbavenia slobody, dáva týmto osobám právo aj na to, aby po začatí takéhoto konania bolo súdom urýchlene rozhodnuté o zákonnosti pozbavenia slobody a nariadené jeho ukončenie, ak sa ukáže ako nezákonné (R. c. Slovinsko, rozhodnutie z 28. novembra 2000, V. c. Slovenská republika, rozsudok z 21. decembra 2000, § 33 - § 36). Príslušný súd nielenže musí preskúmať súlad s procedurálnymi požiadavkami vnútroštátneho práva, ale tiež oprávnenosť podozrenia, na ktorom sa zatknutie zakladá, a legitimitu cieľa sledovaného zadržaním a následnou väzbou (napr. B. c. Litva, rozsudok ESĽP z 26. marca 2002, § 43).

Uznesením z 15. apríla 2008 okresný súd rozhodol podľa § 79 ods. 2 Trestného poriadku, že dôvody väzby sťažovateľa trvajú aj po 14. marci 2008. V odôvodnení tohto rozhodnutia sa vysporiadal aj s argumentáciou sťažovateľa obsiahnutou v žiadosti o prepustenie z väzby zo 14. marca 2008, s jeho námietkami sa však nestotožnil. Proti rozhodnutiu okresného súdu mal sťažovateľ možnosť podať sťažnosť, ktorú aj využil a v ktorej opäť namietal nezákonnosť svojej väzby po 14. marci 2008. Krajský súd sťažnosti vyhovel a uznesením zo 7. mája 2008 prepustil sťažovateľa z väzby na slobodu.

Ústavný súd na základe týchto zistení konštatuje, že uznesenie okresného súdu z 15. apríla 2008 v spojení s uznesením krajského súdu č. k. 5 Tos 7/05-1373 zo 7. mája 2008 v sebe zahŕňa kontrolu zákonnosti väzby aj v rozsahu sťažovateľových námietok uvedených v žiadosti o prepustenie z väzby zo 14. marca 2008.

Úlohou ústavného súdu bolo posúdiť, či v konkrétnych okolnostiach prípadu bol postup okresného súdu zlučiteľný s požiadavkami urýchlenosti a neodkladnosti preskúmania zákonnosti väzby, či zachovanie rovnováhy medzi základným právom na osobnú slobodu a právom na nezáujatý a nezávislý súd, ktorým argumentoval predseda okresného súdu vo svojom vyjadrení, nemôže mať za následok porušenie jedného z nich (v danom prípade základného práva na osobnú slobodu).

Z vyjadrenia okresného súdu, ako aj z jeho uznesenia z 15. apríla 2008 vyplýva, že okresný súd uznáva, že samotné podanie obžaloby bez toho, aby o jej ďalšom trvaní rozhodol súd, nie je dostatočným dôvodom na držanie obvineného vo väzbe. V danom prípade však dospel k záveru, že o ďalšom trvaní väzby sťažovateľa nemohol rozhodnúť v čase od 13. marca 2008 (keď bola podaná obžaloba) do 14. marca 2008 (keď uplynula lehota naposledy predĺženej väzby v prípravnom konaní) a nemohol rozhodnúť ani o žiadosti o prepustenie z väzby bezprostredne po jej podaní preto, že nebolo rozhodnuté o návrhu na odňatie veci okresnému súdu a jej prikázanie inému súdu, ktorý sťažovateľ podal ešte v prípravnom konaní.

Podľa § 23 ods. 1 Trestného poriadku z dôležitých dôvodov môže byť vec

príslušnému súdu odňatá a prikázaná inému súdu toho istého druhu a stupňa; o odňatí a prikázaní rozhoduje súd, ktorý je obom súdom najbližšie spoločne nadriadený.

Podľa § 23 ods. 4 Trestného poriadku návrh strany na odňatie a prikázanie veci nebráni vykonaniu nariadeného úkonu trestného konania, ak podľa súdu návrh neobsahuje dôležitý dôvod podľa odseku 1.

Okresný súd posúdil návrh sťažovateľa z 27. novembra 2007 spolu s ďalšími podaniami sťažovateľa ako návrh na odňatie a prikázanie veci inému súdu, pretože sťažovateľ namietal zaujatosť všetkých sudcov okresného súdu a medzi dôležité dôvody na odňatie a prikázanie veci v zmysle § 23 Trestného poriadku patrí aj vylúčenie všetkých sudcov príslušného súdu z rozhodovania.

Nie je úlohou ústavného súdu interpretovať jednotlivé ustanovenia Trestného poriadku, pretože výklad zákonov v zásade prináleží všeobecným súdom, a nie je úlohou ústavného súdu ani vyjadrovať sa k tomu, ako mohol, resp. mal postupovať okresný súd pri rozhodovaní o ďalšom trvaní väzby sťažovateľa. Úlohou ústavného súdu ako nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) je preskúmať zlučiteľnosť postupu okresného súdu s ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách.

Sťažovateľ vzniesol námietku zaujatosti všetkých sudcov okresného súdu v podaní z 27. novembra 2007 doručenom okresnému súdu 3. decembra 2007. Ďalšími podaniami, naposledy podaním doručeným okresnému súdu 18. februára 2006, urgoval predloženie spisu najvyššiemu súdu na rozhodnutie o jeho procesnom návrhu. Okresný súd mal preto nielen dostatok času, ale aj povinnosť zaoberať sa návrhom sťažovateľa po jeho podaní, súc si vedomý toho, že rozhodovanie o väzbe treba považovať za neodkladný úkon, pretože sa týka základného práva na osobnú slobodu, a takýto procesný úkon musí mať prednosť pred inými procesnými úkonmi. Ústavný súd vzhľadom na okolnosti daného prípadu nemohol akceptovať obranu okresného súdu, pretože vzniknutá procesná situácia bola síce vyvolaná podaním návrhu sťažovateľom, pretrvávala však po podaní obžaloby v dôsledku postupu

okresného súdu, ktorý sa jeho námietkou zaujatosti všetkých sudcov okresného súdu nezaoberal v čase jej podania, teda už pri rozhodovaní o väzbe v prípravnom konaní.

Na základe uvedených zistení ústavný súd dospel k záveru, že postupom okresného súdu pri rozhodovaní o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby zo 14. marca 2008 došlo k porušeniu jeho základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1 a 5 ústavy a práva podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru v súvislosti s nerešpektovaním požiadavky rýchlosti a neodkladnosti rozhodovania o väzbe (bod 1 nálezu). Vo zvyšnej časti (namietané porušenie čl. 5 ods. 3 dohovoru) ústavný súd návrhu nevyhovel, pretože požiadavka konať vo väzobných veciach prednostne a urýchlene je obsiahnutá v čl. 5 ods. 4 dohovoru.

Sťažovateľ v sťažnosti žiadal, aby ústavný súd prikázal prepustiť ho bez zbytočného odkladu z väzby na slobodu. Keďže v čase rozhodovania ústavného súdu bol už sťažovateľ prepustený z výkonu väzby na slobodu, ústavný súd považoval rozhodovanie o tejto žiadosti za bezpredmetné, a preto v tejto časti sťažnosti nevyhovel.

Ústavný súd sa tiež zaoberal žiadosťou sťažovateľa o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v sume 500 000 Sk.

Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04). Podľa názoru ústavného súdu bol účel sťažovateľovej sťažnosti zavŕšený, pretože po podaní sťažnosti bol prepustený z väzby na slobodu. Ústavný súd preto nepovažoval v danom prípade za súladné s princípom spravodlivosti priznať sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie a za postačujúcu satisfakciu v posudzovanom prípade považoval vyslovenie porušenia označených práv uvedené vo výrokovej časti nálezu v bode 1 (obdobne I. ÚS 174/07).

Ústavný súd napokon rozhodol podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde aj o úhrade trov konania sťažovateľa, ktoré mu vznikli v súvislosti s jeho právnym

zastupovaním advokátom JUDr. B. J., v konaní pred ústavným súdom. Právny zástupca sťažovateľa vyčíslil trovy právneho zastúpenia sumou 16 830 Sk za päť úkonov právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia, porada s klientom vo väzbe 28. marca 2008 pri udelení splnomocnenia, vypracovanie sťažnosti, vyjadrenie k vhodnosti ústneho pojednávania a vyjadrenie k stanovisku okresného súdu).

Ústavný súd priznal náhradu trov právneho zastúpenia za tri úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia vrátane prvej porady s klientom, vypracovanie sťažnosti a vyjadrenie k stanovisku okresného súdu) podľa § 14 ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Ústavný súd nepriznal náhradu trov právneho zastúpenia osobitne aj za úkon porady s klientom pri udelení splnomocnenia z 28. marca 2008, pretože to považoval za duplicitné uplatnenie náhrady za úkon prvej porady s klientom, a tiež nepriznal náhradu trov právneho zastúpenia za vyjadrenie k vhodnosti ústneho pojednávania, pretože vzhľadom na obsah podania ho nepovažuje za úkon právnej služby, za ktorý patrí odmena v zmysle § 14 ods. 1 vyhlášky. Za tri úkony právnej služby patrí náhrada po 3 176 Sk a 3-krát po 190 Sk režijný paušál. Ústavný súd priznal sťažovateľovi náhradu trov právneho zastúpenia v sume 10 098 Sk.

Úhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 Občianskeho súdneho poriadku).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, je treba pod právoplatnosťou nálezu uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. septembra 2008